

Motion till riksdagen 2009/10:A7

av **Ulf Holm m.fl. (mp)**
med anledning av prop. 2009/10:49

Förändringar i arbetslöshetsförsäkringen – stöd till personer som varit långvarigt sjukfrånvarande och familjehemsföräldrar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör tydliggöra vad som gäller kring problematiken med arbetsgivarintyg.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om livsinriktad rehabilitering.

Motivering

Miljöpartiet har tillsammans med Socialdemokraterna och Vänsterpartiet i motion 2009/10:Sf8, med anledning av prop. 2009/10:45, klargjort sin grundinställning till de förändringar som från årsskiftet genomförs när det gäller den stora grupp människor som vid årsskiftet kommer att utförsäkras till följd av införda regeländringar i sjukförsäkringen. Vi följde upp denna följdmotion med en gemensam reservation som innebar ett avslag på hela propositionen. I denna proposition behandlas följdändringar i a-kassan då regeringens proposition 2009/10:45 kommer att bifallas av den borgerliga riksdagsmajoriteten.

Regeringen har i grunden förändrat och försämrat sjukförsäkringen. Det har skett i snabb takt och utan att man lyssnat på de personer som drabbas, på arbetsmarknadens parter eller ens de egna myndigheterna. Redan från början präglades förändringarna av hafs och slarv, dåligt underbyggda förslag och brist på konsekvensanalys. Detta har inneburit att sjukförsäkringen, men också a-kassan, nu är ett sådant lappverk att varken de försäkrade eller de som

Fel! Okänt namn på

ska tillämpa reglerna längre har en rimlig chans att kunna överblicka, förstå och tolka reglerna. Rättssäkerheten är därmed hotad.

Vi sade redan från början nej till de tidsgränser riktade mot enskilda som regeringen kallar rehabiliteringskedjan, trots avsaknad av just rehabilitering. Utsorteringskedjan är ett mer passande namn. Vi säger också nej till sänkta ersättningsnivåer och till stupstocken i sjukpenningen. Den som är sjuk och inte kan arbeta ska ha rätt till sjukpenning, även om han eller hon är sjuk en längre tid.

Miljöpartiet har uppfattningen att mer måste göras för att alla i arbetskraften ska ha en chans till ett jobb på arbetsmarknaden. Vi vill ha en flexibel arbetsmarknad som är utformad och organiserad på ett sätt som tar till vara allas möjlighet att delta utifrån sina förutsättningar. Mot den bakgrunden har Miljöpartiet ställt sig positivt till att man nu kan pröva att arbeta utan att förlora sin beviljade sjukersättning.

Andra förändringar är vi kritiska till. Till exempel har en rehabiliteringskedja med fasta tidsgränser för prövning av arbetsförmågan införts. Miljöpartiet är särskilt kritiskt mot att prövningen av arbetsförmågan ska ske mot hela arbetsmarknaden redan efter sex månader. Det riskerar att skapa fler och mer omfattande problem snarare än att människor med nedsatt och begränsad arbetsförmåga får hjälp.

Nu har regeringen upptäckt det som även de egna myndigheterna tidigt varnade för. Människor håller på att bli utan försäkring. Redan till årsskiftet står ca 15 000 personer på Arbetsförmedlingens tröskel, mitt under lågkonjunkturen, med risk att hamna i ett reellt utanförskap. Totalt handlar det enbart under nästa år om 54 000 personer. Regeringen tvingas nu i stor hast lägga fram förslag om hur dessa människor ska tas om hand.

Vi noterar också att regeringen backar i fråga om regler som man tidigare har infört. Det gäller t.ex. den s.k. överhoppningsbara tiden som tidigare sänkts till fem år men som nu utökas till tio år. Man återinför också rätten för en försäkrad att återfå tidigare sjukpenninggrundande inkomst efter en period med sjukersättning eller aktivitetsersättning. Denna rätt tog regeringen bort den 1 juli 2008. Den hårdföra linjen fick uppenbarligen inte de effekter regeringen tänkt sig.

Förändringar och tillfälliga bestämmelser innebär att förtroendet för arbetslöshetsförsäkringen skadas. Det gäller även om vissa av förändringarna, i jämförelse med det nuvarande regelverket, ändå ger rimligare förutsättningar att erhålla arbetslöshetsersättning. Förslagen innebär också att reglerna inte kommer att gälla lika för alla. Med det finns en uppenbar risk att arbetslöshetsförsäkringen kommer att upplevas som orättvis.

Arbetslöshetskassornas samorganisation påtalar i sitt remissvar att de nya reglerna är svåra att förstå och att det innebär att den praktiska hanteringen inte kan genomföras på ett rättssäkert sätt. Detta kommer att drabba såväl sjuka och arbetslösa som a-kassornas personal. Det är mycket olyckligt.

För många av dem som kommer att ansöka om ersättning från arbetslöshetsförsäkringen blir det mycket svårt att få fram intyg från arbetsgivare som de var anställda hos för upp till tio år sedan. Det är inte ens säkert att arbetsgivaren i fråga finns kvar, och i andra fall kan det helt enkelt saknas doku-

Fel! Okänt namn på

mentation. Mot den bakgrunden anser vi att det krävs ett förtydligande från regeringens sida hur a-kassorna ska hantera problematiken med arbetsgivarintygen.

I propositionen finns ingen skrivning om vad som kommer att hända med personer som varit partiellt sjukskrivna. Däremot verkar det tämligen klart att de som kombinerat sjukersättning på deltid med deltidsarbete ej kommer i fråga för arbetslöshetsersättning, eftersom sjukersättning inte finns med som beräkningsunderlag för arbetslöshetsersättning.

Det är anmärkningsvärt att regeringen hanterar försäkringssystemet som en experimentverkstad där man försöker åtgärda de värsta problemen efter hand. Det är människor och familjer som drabbas.

Miljöpartiet anser att 80-procentsnivån i sjukförsäkringen ska gälla under hela ersättningsperioden och att den så kallade borte gränsen för ersättning avskaffas. Det innebär att färre personer blir utförsäkrade från Försäkringskassan och får till följd att färre behöver aktivitetsstöd inom arbetsmarknadspolitiken. Mot den bakgrunden har Miljöpartiet i sin senaste budgetmotion föreslagit att medel återförs till Försäkringskassan för att motverka utförsäkringen.

Regeringen har sent omsider fattat beslut om vad som fortsättningsvis ska hända med den stora grupp människor som vid årsskiftet kommer att utförsäkras till följd av införda regeländringar. Trots att personerna kanske själva inte bedömer sig vara friska och arbetsföra kommer de nu att anses vara det och ska skriva in sig på arbetsförmedlingen. Där ska de ingå i det så kallade lyftet, det vill säga särskilda insatser med introduktion, och därefter få tillgång till de arbetsmarknadsåtgärder som står till buds. Vi önskar att hanteringen hade gått annorlunda till, och ser en risk för att en del av dessa är människor egentligen är i behov av ett annat slags rehabilitering än den som ryms i Arbetsförmedlingens uppdrag. Av detta skäl avsätter Miljöpartiet i sin senaste budgetmotion 500 miljoner kronor per år till så kallad livsinriktad rehabilitering. Syftet är att förstärka insatserna för människor som varit sjuka så att de kan komma tillbaka till arbetslivet.

Miljöpartiet föreslår att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som ovan anføres om livsinriktad rehabilitering.

Stockholm den 1 december 2009

Ulf Holm (mp)

Esabelle Dingizian (mp)

Jan Lindholm (mp)